

MEEDE 3 – Suured arendusprojektid

Strateegia meede 3 meetmeleht on koostatud [Saarte Koostöökogu arengustrateegia 2023-2027](#) elluviimiseks ning täiendab määruses „[LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine](#)“ 30.05.2023 nr 29 toodud nõudeid.

Meetme nimetus	MEEDE 3 – Suured arendusprojektid
Meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus	<p>SKK taotlusvoorudes on alati olnud suuri investeringuprojekte, millede kaasnev mõju on kaugelt ulatuslikum kui vaid elluviija enda käekäiku puutuv – sellest mõjust saab osa laiem ümbruskond, isegi maakond tervikuna.</p> <p>Suure mõjuga projektid konkureerisid väikestega ning neid oli omavahel keeruline samadel alustel hinnata.</p> <p>Näiteid saame tuua nii kogukonda teenindavate ja/või multifunktsionaalsete objektide ja rajatiste loomisel, samuti avalikkusele suunatud uuenduslike teenuste turule toomise näol (nii äriliste teenuste kui mittetulutoova iseloomuga teenuste näol).</p> <p>Samuti, kuigi uuenduslikkus projektides on alati olnud meie strateegia fookuses, pole piloteerimise ja pilootinvesteeringutega seotud projekte piisavalt rakendatud.</p> <p>Kutsume ellu suurte arendusprojektide meetme, mille puhul esimeses etapis hinnatakse idee sobivust ja alles teises etapis toimub taotluste pingeritta sättimine.</p> <p>Kahe hindamise vahel saavad taotlejad, kelle ideed heaks kiidetakse, esitada komisjonile selgitusi, koostada vajadusel uuringuid ja/või analüüse/eskiise, tellida turu uuringuid (sh. ärinõustamine, koolitus, kogemusvahetus, tootearendus, koostöö teadusasutustega jm).</p>
Meetme eesmärk ja tulemused	<p>Eesmärk: kutsuda ellu suuri arendusprojekte, millel on regionaalne mõju ning mis käivitavad väiksemaid ja suuremaid algatusi ja tegevusi projektide ümber.</p> <ul style="list-style-type: none">● Toetuse abil luuakse uus avalikuks kasutamiseks mõeldud objekt (külustuskoht, vaba-aja veetmise koht jne);● Käivitatakse avalikkusele suunatud uuenduslik teenus. <p>Tegevuste elluviimisega peab kaasnema laiem kasu sektorile/piirkonnale ja/või suur kasvupotentsiaal.</p>
Toetatavad tegevused	<p>Projektitoetust antakse tegevuste elluviimiseks, mis panustab meetme eesmärgi täitmisesse ja tulemuse saavutamisse ning mille raames toetatakse:</p> <ul style="list-style-type: none">● investeringud suuremamahulistesse objektidesse või rajatistesse, mis on suunatud avalikuks kasutamiseks;● investeringud uuenduslike äriliste- ja mitteäriliste teenuste turule toomiseks;● ühistegevuse elluviimist, mis on suunatud teenuste arendamiseks (sh. pilootinvesteeringud) <p>Toetatavad on ka investeeringuga kaasnevad LEADER määruses loetletud tegevused.</p>

	<p>Abikõlblikud on tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud, mis on sihtotstarbelised, mõistlikud, majanduslikult soodsaimad, üksikasjalikult kirjeldatud ja vajalikud projektitoetuse eesmärgi saavutamiseks.</p>
<p>Mittetoetatavad tegevused ja kulud</p>	<p>Lisaks Leader määruses toodud mitteabikõlblikele tegevustele ja kuludele ei toetata SKK strateegia kohaselt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● majutuskohtade loomist ja sisustamist; ● asendusinvesteeringuid; ● põllumajandustootmist; ● tegevusi, mida toetatakse teistest toetusmeetmetest.
<p>Sihtrühm ning kohaliku tegevusrühma (SKK) nõuded projektitoetuse taotlejale ja projektitoetuse saajale</p>	<p>Sihtrühm:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● VKE - mikroettevõtted, väikeettevõtted ja keskmise suurusega ettevõtted (sh osaühingud, aktsiaseltsid, füüsilisest isikust ettevõtjad, täisühingud, usaldusühingud, tulundusühistud; ● kolmanda sektori organisatsioonid (MTÜd, SAd); ● kohalikud omavalitsused. <p>SKK nõuded taotlejale ja toetuse saajale:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● üks taotlus taotleja kohta ühes voorus; ● enne taotluse esitamist on kohustuslik nõustamise läbimine; ● investeeringud tuleb teostada SKK piirkonnas; ● aruandluse ja seire kohustus.
<p>Esitatavad dokumendid projektitoetuse taotlemisel</p>	<p>Projektitoetuse saamiseks esitab taotleja selleks ettenähtud tähtajal elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu kõik LEADER määrusega taotluse esitamisel ettenähtud dokumendid ning lisab elektroonilisele taotlusele (lisadokumendid lahtrisse) SKK poolt nõutavad dokumendid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● avaldus ja selles esitatud andmeid tõendavad dokumendid; ● SKK meede 3 taotlusvorm; ● majandustegevusena planeeritud taotluste puhul finantsprognosis (vähemalt 3-aastane, arvates LEADER toetusega investeeringu tegemisest); ● mittetulutoova tegevuse puhul majandamise ülevaade (vähemalt 3-aastane, arvates LEADER toetusega investeeringu tegemisest); <p>Toetustaotluse ja elluviidava projekti tulemuslikkuse hindamiseks on SKK-l õigus saada taotlejalt täiendavat infot ja dokumente.</p>
<p>Projektitoetuse maksimaalne suurus ja</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Maksimaalne toetussumma 200 000 eurot ● Minimaalne omaosaluse suurus on 50 000 eurot <p>Projektitoetust antakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● kuni 60% toetatava tegevuse või investeeringu abikõlbliku kulu maksumusest;

määr

- väikelaeva, maastiku- ja mootorsõiduki, välja arvatud liikurmasina soetamiseks kuni 30 % abikõlbliku kulu maksumusest;
- toetussumma ei saa olla väiksem kui 15% toetava tegevuse või investeeringu maksumusest.

Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid

- Taotlusi hindab selleks moodustatud hindamise töörühm (hindamiskomisjon).
- Taotluste hindamine toimub juhatuse poolt vastu võetud korra alusel kahel hindamiskoosolekul.

Esimesel koosolekul hinnatakse vastavust esimesele kahele üldisele hindamiskriteeriumile:

1. projekt peab kas kõrvaldama elukeskkonnale olulise valdkonna kitsaskoha või aitama kasutusele võtta potentsiaali (JAH/EI);
2. projekt peab edendama kohalikku algatust, saarelist kestlikku elulaadi, aidates läbi piirkonna sisemiste arenguvõimaluste parema kasutamise kaasa piirkonna elukvaliteedi ja konkurentsivõime parandamisele (JAH/EI).

Taotlustele, mille puhul vähemalt 3/4 hindajatest on vastanud esimesele kahele üldisele hindamiskriteeriumile JAH, liiguvad edasi ja formuleeritakse komisjoni seisukoht kolmanda kriteeriumi vastavuse kohta: taotlus peab vastama strateegias ja rakenduskavas esitatud nõuetele, sh peavad toetatavad tegevused olema põhjendatud, selged, üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekad ja vajalikud projekti eesmärgi saavutamiseks. Taotleja peab tagama kasutatava toetusraha otstarbeka ja säästliku kasutamise (JAH/EI).

Komisjoni seisukohad edastatakse taotlejatele, kellel on võimalus enne hindamiskomisjoni teise koosoleku toimumist taotlust täiendada.

Täienduste esitamise tähtaja möödudes koguneb hindamiskomisjon uuele koosolekule ning esmalt hinnatakse vastavust kolmandale üldisele hindamiskriteeriumile ning peale seda hinnatakse täiendavate hindamiskriteeriumite alusel.

Taotlusi, mille puhul pool või rohkem kui pool hindamiskomisjoni koosolekul osalenud hindajatest on vastanud vähemalt ühele üldisele hindamiskriteeriumile EI, pole võimalik heaks kiita. Neid taotlusi täiendavate hindamiskriteeriumite osas ei hinnata, kuna nad ei vasta määrusele või rakenduskavale või üldisele LEADER eesmärgile.

Täiendavad hindamiskriteeriumid:

1. arengueelduste ja eripärade kasutamine;
2. projekti uuenduslikkus – sünnib uudne teenus või külastuskoht;
3. projekti positiivne mõju piirkonna (laiem kui lähim elukeskkond) elu- ja ettevõtluskeskkonnale ja tulemuste elujõulisus;
4. taotleja elluviimisvõime;
5. kogukonna toetus projektile;

	6. erinevate osapoolte kaasatus ja partnerlus, sh erinevate sektorite kaasatus.
Tulemusnäitajad ning ÜPP-strateegiakavas nimetatud sihtväärtus ja eesmärk, mille saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab	<p>Väljund- ja tulemusnäitajad: toetatud projektide arv kokku 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ÜPP Eesti strateegiakava 2023-2027, panustab erieesmärgi nr 8 „Edendada tööhõivet, majanduskasvu, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naiste osalemist põllumajanduses, sotsiaalset kaasatust ja kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas ringbiomajandust ja säästvat metsamajandust“ saavutamisse sh: ettevõtluse arendamine, teenuste kättesaadavuse parandamine, keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste toetamine ja maaelu positiivse kuvandi propageerimine. • Saare maakonna arengustrateegia 2022-2035: maal elamise võimaldamine; traditsioonilises sektorites lisandväärtuse kasvatamine; puhta looduskeskkonna kui ressursi nutikas ja keskkonnahoidlik kasutamine. • Lääne-Eesti saarte biosfääri programmiala programm ja tegevussuunad aastani 2030: kestlik looduskasutus, rohemajandus ja elujõuline kultuuriruum.

Mõisted

- **AVALIK KASUTUS** – avalik kasutus tähendab keskkonda, mis on ligipääsetav kogukonnale ning seda vähemalt põhifunktsiooni osas tasuta. Toetusega rajatud objekt või rajatis peab olema peamistele sihtrühmadele tasuta kasutatav, kuid sellega seondult ei ole välistatud tasuliste lisateenuste pakkumine. Multifunktsionaalsus toob kaasa kasutajaskonna laiendamise ning lisateenused võimaldavad omatulu teenimise, mis toetab projekti jätkusuutlikkust.
- **UUENDUSLIK TEENUS** – uus või olulisel määral parendatud teenus, mis on kogukonda teenindav ja/või toetab sektorisest ja sektorite ülest koostööd, aktiveerib kohaliku ressursi kasutamist ning keskkonnasäästlikku tegutsemisviisi.
- **PILOOT(investeering)** - ka parim prototüüp või uuring ei asenda tunnet, mis tekib siis, kui tegevust reaalsuses testida. Pilootinvesteering ei saa olla eraldiseisev investeeringu projekt vaid ühisprojekti osa.
- **ÜHISPROJEKT** – projekt, mille viivad ellu vähemalt kaks partnerit, kellest vähemalt üks ei ole kohalik tegevusrühm. Ühisprojekt viiakse ellu tegevuskava raames.
- **RINGMAJANDUS** on majandusmudel, mis seab esikohale ressursside jätkusuutliku kasutamise ning mille eesmärk on siduda majanduskasv lahti taastumatu toorme kasutamisest.
- **ROHEMAJANDUS** ei põhjusta keskkonnariske ja survet loodusvaradele ja on seega vähese CO2-heitega, ressursitõhus ja ühiskonda kaasav majandus. Ökomärgis on aina rohkem levinud, kuna keskkonnasõbralikku tegevust peetakse oluliseks. Paljud ettevõtted on läinud üle rohelise tootmisele, kuna see annab eeliseid globaalsel turul.
- **ASENDUSINVESTEERING** – investeering, mille abil asendatakse olemasolev ehitise või seade analoogse ehitise või seadmega ilma tehnoloogiat põhjalikult muutmata ja/või teenuse kvaliteeti sisuliselt tõstmata.
- **VKE:** Ettevõtted jagunevad suuruse poolest nelja kategooriasse : mikroettevõtted, väikeettevõtted, keskmise suurusega ettevõtted ja suureettevõtted. Esimest kolme nimetatakse terviknimetusega VKEd.
 - MIKROETTEVÕTE – ettevõtte, mille töötajate arv on alla 10 inimese ning mille aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 2 miljonit eurot.
 - VÄIKEETTEVÕTE – ettevõtte, mille töötajate arv on vahemikus 10–49 inimest ning mille aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 10 miljonit eurot
 - KESKMISE SUURUSEGA ETTEVÕTE – ettevõtte, mille töötajate arv on 50–249 töötajat, kelle aastakäive ületab 10 miljonit eurot, kuid ei ületa 50 miljonit eurot.

